

Ks. mgr lic. Tadeusz Maciejko

**Streszczenie rozprawy doktorskiej
pt.: *Recepcja nauczania II Soboru Watykańskiego o Kościele
według Josepha Ratzingera/Benedykta XVI***

Przedmiotem dysertacji jest ukazanie soborowej nauki o Kościele z uwzględnieniem dwóch znaczących nurtów – konserwatyizmu i progresywizmu. Warto zaznaczyć, że zarówno Magisterium Kościoła, jak i teologowie badają do dzisiaj dokumenty soborowe, w celu odnalezienia właściwego znaczenia ich przesłania. Badając pisma Josepha Ratzingera, którego kontynuacją jest nauczanie Benedykta XVI, treść rozprawy prezentuje określoną tematem problematykę w czterech rozdziałach.

Pierwszy rozdział ukazuje soborową naukę o Kościele w kontekście potrzeby przemian, na które wskazują znaki czasu. Doniosłe jest – uwzględnione w kolejnych paragrafach rozdziału, nowe odkrycie istoty Kościoła, które wpłynęło na genezę Soboru oraz jego przebieg, a także na zachętę do pogłębionego spojrzenia na pogłębienie nauki Soboru Watykańskiego II i troskę o jej rozwój.

Drugi rozdział dysertacji prezentuje wkład J. Ratzingera w rozwój nauki o Soborze Watykańskim II, począwszy od ukazania źródeł nauki Soboru o Kościele, przez starania o jej recepcję w czasach, kiedy chrześcijaństwo w sposób widzialny wytraca swą siłę oddziaływania. Centralne miejsce rozdziału zajmuje dowartościowanie znaczenia wspomnianego wkładu Ratzingera, doskonale przekazanego potomnym dzięki publikacji *Opera omnia* T. VII, 1-2, w której bardzo interesujące są wybrane tematy eklezjologiczne

z okazji XX-lecia zakończenia obrad Soboru Watykańskiego II. Wskazują one doskonale na omówioną w paragrafie trzecim tego rozdziału aktualność soborowych konstytucji o Kościele.

Trzeci rozdział rozprawy zawiera analizę i ocenę konserwatywnego poglądu na Kościół, który – mimo uzasadnionej reakcji na działania podejmowane przez frakcję konserwatywną – nabiera obecnie znaczenia w kontekście propozycji reform sprzecznych z ciągłością wiary, ze Słowem Bożym, a także z tradycją. Wobec narastającego, zwłaszcza w kraju rodzinnego Josepha Ratzingera/Benedykta XVI, mylenia synodalnej reformy Kościoła z demokracją, w trzecim rozdziale rozprawy nie brak akapitów, które stanowczo podzielają zdanie, iż istnieje ogromna różnica między przekonaniem, że potrzebne są funkcjonujące struktury słuchania, a stanowiskiem, że biskupi muszą być związani wynikami głosowań: „Kościół – jak stwierdza ustępujący prefekt Dykasterii ds. Biskupów, kard. Marc Ouellet – jest hierarchiczny, nie jest demokratyczny”.

Rozdział czwarty, wieńczący wywody pracy koncentruje się na zagadnieniu progresywnego rozwoju Kościoła, zaprezentowanym podczas Soboru przez kard. Josepha Fringsa, którego doradcą teologicznym był młody, bo zaledwie 36-letni, teolog Joseph Ratzinger. Prezentacja znaczenia progresywnego rozwoju Kościoła uwzględnia również inne opinie doktrynalne Ojców Soboru w kontekście tegoż rozwoju. Ostatni paragraf rozdziału, a zarazem całej dysertacji uwzględnia owoce Soboru Watykańskiego II.

Zakończenie zawiera wnioski wynikające z przeprowadzonych badań oraz wskazuje na perspektywę dalszych badań nad eklezjologią Josepha Ratzingera/Benedykta XVI, uwzględniających całą tradycję Kościoła w aspekcie rozczerowań, które są odpowiedzią wiernych na działania wynikające z aktualnych przejawów niezrozumienia istoty soborowej nauki o Kościele.

Warszawa, 21.02.2023 r.

Ks. Tadeusz Maciejko

Fr. Tadeusz Maciejko, M.Sc
Summary of the doctoral dissertation

Reception of the doctrine of the Second Vatican Council on the Church according to Joseph Ratzinger/Benedict XVI

The subject of the dissertation is to present the conciliar teaching about the Church considering two significant trends – conservatism and progressivism. It is worth noting that both the Magisterium of the Church and theologians study the conciliar documents in order to find the true meaning of their message to this day. Examining the writings of Joseph Ratzinger, whose continuation is the teaching of Benedict XVI, the dissertation presents the subject matter in four chapters.

The first chapter shows the conciliar teaching on the Church in terms of the need for change, which is indicated by the signs of the times. What is significant – included in the following paragraphs of the chapter, is a new discovery of the essence of the Church, which influenced the genesis of the Council and its course, as well as the encouragement to take a closer look at the importance of teaching of the Second Vatican Council and care for its development.

The second chapter of the dissertation presents J. Ratzinger's contribution to the development of the doctrine of the Second Vatican Council, starting from showing the sources of the study of the Council on the Church, through efforts to gain its reception at a time when Christianity is visibly losing its impact. The central part of the chapter takes into consideration the appreciation of the importance of Ratzinger's contribution to his work, perfectly passed on to posterity thanks to the publication *Opera omnia* Vol. VII, 1-2, which consist of interesting ecclesiological topics on the occasion of the twentieth anniversary of the Second Vatican Council. They perfectly indicate the timeliness of the conciliar constitutions on the Church, discussed in the third paragraph of this chapter.

The third chapter of the dissertation contains an analysis and assessment of the conservative view of the Church, which - despite a justified reaction to the actions taken by the conservative faction - is now gaining importance in the context of proposed reforms contrary to the continuity of faith, God's Word, and tradition. Regarding growing

confusion, especially in the home country of Joseph Ratzinger/Benedict XVI, of synodical reform of the Church with democracy, the third chapter of the dissertation does not lack paragraphs that strongly share the opinion that there is an enormous difference between the belief that functioning structures of listening are needed and the position that bishops must be bound by the results of votes: "The Church, as stated by the outgoing prefect of the Dicastery for Bishops, Cardinal Marc Ouellet - is hierarchical, not democratic."

The fourth chapter, the culmination of the dissertation, focuses on the issue of the progressive development of the Church, presented during the Council by Cardinal Joseph Frings, whose theological adviser was the young, only 36-year-old, theologian Joseph Ratzinger. The presentation of the importance of the progressive development of the Church also takes into account other doctrinal opinions of the Council Fathers in the context of this development. The last paragraph of the chapter, and at the same time the entire dissertation takes into account the fruits of the Second Vatican Council.

The end of the thesis presents conclusion regarding the results of the conducted research and indicates the prospect of further research on the ecclesiology of Joseph Ratzinger/Benedict XVI, taking into account the entire tradition of the Church in the aspect of disappointments, which are the response of the faithful to the actions resulting from the current manifestations of misunderstanding of the essence of the conciliar doctrine about the Church.

Warsaw, February, 21, 2023

Fr. Tadeusz Maciejko
